

22.10.2024

Asia/7

§ 220

Kotiin tuotettavien ateriapalvelujen asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen

HEL 2024-007736 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti, että 1.1.2025 alkaen kotiin tuotettavien ateriapalveluiden asiakasmaksut ovat seuraavat:

Kotiateriapalvelu

- Lounas 5,00 euroa
- Jälkiruoka 1,80 euroa
- Kuljetus 7,40 euroa
- Pikatoimitus 57,30 euroa

Ateria-automaattipalvelu

- Lounas 6,40 euroa
- Jälkiruoka 2,00 euroa
- Laitemaksu, vuorokausi 4,70 euroa
- Pikatoimitus 40,00 euroa

Samalla lautakunta kumosi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätöksen 17.1.2023 § 5 kotiin vietävien ateriapalvelujen asiakasmaksuista.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Henna Järvinen, Projektisuunnittelija, puhelin: 09 310 41126
henna.jarvinen(a)hel.fi
Elina Karhunen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 34353
elina.karhunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lainsäädäntö

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki) 1 §:n mukaan hyvinvointialueiden sosiaali- ja

terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksujen enimmäismäärät on määritelty asiakasmaksulaissa sekä asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992, jäljempänä asiakasmaksuasetus). Palvelusta ei saa periä niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua (asiakasmaksulaki 2 §). Hyvinvointialue voi päätöksellään ottaa käyttöön laissa ja asetuksessa esitettyä pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta. Helsingin kaupunkiin sovelletaan, mitä hyvinvointialueista on säädetty.

Muutosohjelma

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2024 toisessa ennusteessa on arvioitu toimialan toimintakatteen olevan noin 39,1 miljoonaa euroa ja tuloksen 33 miljoonaa euroa heikompi kuin talousarviossa. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Täten vuoden 2024 ja sen jälkeen syntyneiden alijäämien tulee olla katettuna viimeistään vuoden 2027 tilinpäätöksessä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti 19.9.2023 § 183 käynnistää muutosohjelman ja sen toimenpiteiden valmistelun talouden tasapainottamiseksi vuosille 2023–2026. Kaikilta hyvinvointialueilta on vuosineuvottelujen yhteydessä edellytetty muutosohjelman käynnistämistä vuoden 2023 aikana ja muutosohjelma on myös edellytyksenä toiminnan käynnistämistä saamiselle. Muutosohjelma koostuu viidestä laajemmasta kokonaisuudesta, joista yksi on tulojen lisääminen ja palvelutarjonnan määrittäminen. Tämän kokonaisuuden yhtenä toimenpidekokonaisuutena on asiakasmaksujen saattaminen lakisääteiselle maksimitasolle. Muut kokonaisuudet ovat palvelurakenne ja johtaminen, palveluverkon kehittäminen ja tilat, tuotantotapavalinnat ja hankinnat sekä yhteiset.

Esitetyt muutokset

Asiakasmaksujen korotuksia ja niiden taloudellisia vaikutuksia on arvioitu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla laajasti eri asiantuntijoiden toimesta käytettävissä olevilla tiedoilla.

Esitetyillä muutoksilla kotiateria- ja ateria-automaattipalvelun asiakasmaksutulojen lisäys olisi vuositasolla yhteensä noin 0,6 miljoonaa euroa.

Muutoksen myötä asiakasmaksutuloilla pystyttäisiin kattamaan palveluntuottajien toimialalta perimät palvelun järjestämisestä syntyvät kustannukset. Huomioitavaa kuitenkin on, että maksutulojen kertymään vaikuttaa sosiaalihuollon tasamaksujen lakisääteisten asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuus.

Kotiin tuotettavat ateriapalvelut

Ateria-automaattipalvelu ja kotiateriapalvelu ovat sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisia tukipalveluja. Helsingin kaupunki järjestää näitä säännöllisen kotihoidon asiakkaille sekä muille yksittäisille kotona asuville asiakkaille, joilla ei ole säännöllisen huolenpidon tarvetta.

Helsingin kaupunki järjestää kotiin vietäviä ateriapalveluja ostopalveluna. Palveluntuottajasopimus on voimassa vuonna 2024 kolmen palveluntuottajan kanssa (Menukat Oy, Compass Group Oy ja Palvelukeskus Helsinki -liikelaitos).

Ateriapalveluja tuotetaan sekä ateria-automaattipalveluna että erillisinä kotiaterioina.

Ateria-automaattipalvelu sisältää lounasaterian (pääruuan, energiasäkkeen ja lämpimän kasvislisäkkeen), sen kuljetuksen asiakkaalle sekä säilytys- ja kuumennuslaitteen. Asiakkaalla on mahdollista ostaa halutessaan jälkiruoka. Menukat Oy toimittaa ateria-automaattipalveluja koko Helsingin alueella.

Kotiateriapalvelu sisältää lounasaterian (pääruuan, energiasäkkeen ja lämpimän kasvislisäkkeen) ja sen kuljetuksen asiakkaalle. Asiakkaalla on mahdollista ostaa halutessaan jälkiruoka. Pikatoimitus on tarkoitettu tilanteisiin, joissa asiakkaan sujuva kotiutuminen edellyttää mahdollisimman nopeaa ateriapalvelun toimitusta asiakkaan kotiin asiakkaan asuinalueen ateriatoimituspäivien ulkopuolella.

Asiakkaan asuinpaikan sijainti vaikuttaa nykyisin palvelun saamiseen. Tällä hetkellä kilpailutettuina palveluntuottajina toimivat Compass Group Oy, joka toimittaa kotiaterioita eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön alueille, ja Palvelukeskus Helsinki -liikelaitos, joka toimittaa kotiaterioita keskisen, itäisen, läntisen, lounaisen, pohjoisen ja koillisen kotihoitoyksikön alueille. Molemmat palveluntuottajat toimittavat kotiaterioita sekä säännöllisen että tilapäisen kotihoidon asiakkaille ja lisäksi niille asiakkaille, jotka tarvitsevat kotona asumiseen tukea, mutta eivät ole vielä kotihoidon asiakkaita, vaan tukipalveluasiakkaita.

Kotiin tuotettavien ateriapalvelujen asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen

Kustannusten nousun myötä ateriapalvelujen asiakasmaksuja on tarpeen korottaa. Yhdenmukainen, palveluntuottajasta riippumaton asiakasmaksu varmistaa helsinkiläisten asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun asuinpaikasta riippumatta.

Esitetyt asiakasmaksut ja niiden muutokset 1.1.2025 alkaen:

Kotiateriapalvelu:

	Asiakasmaksu 1.1.2025 alkaen, euroa	Asiakasmaksu 31.12.2024 asti, euroa
Lounas	5,00	3,90
Jälkiruoka	1,80	1,64 / 1,75
Kuljetus	7,40	7,00
Pikatoimitus	57,30	15,50

Ateria-automaattipalvelu:

	Asiakasmaksu 1.1.2025 alkaen, euroa	Asiakasmaksu 31.12.2024 asti, euroa
Lounas	6,40	6,40
Jälkiruoka	2,00	2,00
Laitemaksu/vrk	4,70	2,36
Pikatoimitus	40,00	40,00

Kotiateriapalvelun pikatoimituksia oli vuonna 2023 yhteensä kahdeksan kappaletta, ja vuoden 2024 syyskuun loppuun mennessä kolme kappaletta. Ateria-automaatin pikatoimituksia ei ollut vuonna 2023 lainkaan, ja vuoden 2024 syyskuun loppuun mennessä neljä kappaletta.

Taloudelliset vaikutukset

Laskennalliset odotetut tulovaikutukset vuodelle 2025:

Kotiateriapalvelun asiakasmaksujen odotettu vuositulo nykyisillä maksuilla on noin 2,8 miljoonaa euroa ja korotetuilla maksuilla noin 3,3 miljoonaa euroa. Muutos asiakasmaksutuloihin olisi noin 0,5 miljoonaa euroa.

Ateria-automaattipalvelun asiakasmaksujen odotettu vuositulo nykyisillä maksuilla on noin 0,3 miljoonaa euroa ja korotetuilla maksuilla noin 0,4 miljoonaa euroa. Muutos asiakasmaksutuloihin olisi noin 90 tuhatta euroa.

Yhteensä kotiateria- ja ateria-automaattipalvelun asiakasmaksutulojen lisäys olisi vuositasolla noin 0,6 miljoonaa euroa.

Tässä esitetyt laskennalliset taloudelliset vaikutukset perustuvat pääosin vuoden 2023 suoritemääriin.

Huomioitavaa on, että edellä mainituilla tuloilla katetaan palveluntuottajan toimialalta laskuttamat palvelun järjestämisen kustannukset.

Maksutulojen kertymään vaikuttaa sosiaalihuollon tasamaksujen lakisääteisten asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuus.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää, hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Vaikutusten arviointi

Hyvä ravitsemus ylläpitää ja edistää kotona asuvien ikääntyneiden henkilöiden hyvinvointia, toimintakykyä ja terveyttä. Ikääntyneiden ravitsemuksen seurantaan kiinnitetään kotihoidossa erityistä huomiota. Kotihoito seuraa syödyn ruuan määrää ja laatua. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämä kotiateriapalvelu tukee kotihoidon asiakkaiden ravitsemusta sekä edistää terveyttä ja hyvinvointia sekä tukee asiakkaiden kotona selviytymistä yhtenä kotiin annettavana tukipalvelumuotona.

Asiakkaalla on mahdollisuus hakea sosiaalihuollon tasasuuruisiin maksuihin asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä. Asiakkaalle kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia voidaan ehkäistä tiedottamalla asiakasta alentamisen ja perimättä jättämisen mahdollisuudesta heti palvelun käynnistämisen vaiheessa asiakasmaksulain 11 §:n informointivelvoitteen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Henna Järvinen, Projektisuunnittelija, puhelin: 09 310 41126
henna.jarvinen(a)hel.fi
Elina Karhunen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 34353
elina.karhunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
Perhe- ja sosiaalipalvelut

22.10.2024

Asia/7

Terveys- ja päihdepalvelut
Toimialan yhteiset palvelut
Taloushallintopalvelut